

Skatteutskottets yttrande

1981/82:6 y

över införande av en avgift på importerade dryckesförpackningar av aluminium

Till Jordbruksutskottet

Jordbruksutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1981/82:131 om återvinning av dryckesförpackningar av aluminium i vad avser förslaget om likabehandling av inhemska och importerade aluminiumburkar. Skatteutskottet får med anledning härav anföra följande.

I propositionen läggs fram de förslag till lagbestämmelser som anses behövas för att inrätta och driva ett pantsystem för återvinning av dryckesförpackningar av aluminium enligt en utfästelse som har gjorts av bryggerierna, handeln och förpackningsföretaget PLM. Avsikten är att systemet skall införas 1983 och nå full effektivitet år 1985. Enligt ett förslag till lag om återvinning av dryckesförpackningar av aluminium skall regeringen meddela ett för ändamålet inrättat pantbolag tillstånd till verksamheten. I samband därmed skall regeringen föreskriva de villkor som behövs från allmän synpunkt, t. ex. villkor rörande statens insyn i och kontroll över verksamheten. För att inhemska och importerade aluminiumburkar skall behandlas lika från konkurrenssynpunkt begärs vidare en fullmakt för regeringen att meddela föreskrifter om avgift vid import av sådana burkar. Regeringen föreslås få överlåta åt en förvaltningsmyndighet att meddela sådana föreskrifter. Den nya lagen avses träda i kraft den 1 juli 1982.

Utskottet finner att den föreslagna importavgiften aktualiserar den ofta svårtolkade frågan om en pålaga skall anses vara en skatt eller avgift. Utskottet anser att det hade varit värdefullt om lagrådets yttrande inhämtats över förslaget.

Enligt förarbetena till regeringsformen (prop. 1973:90) förstås med avgift en penningprestation som betalas för en specificerad motprestation från det allmänna. Även en penningprestation som tas ut endast i näringsreglerande syfte och i sin helhet tillförs näringsgrenen i fråga enligt särskilda regler kan anses utgöra en avgift i rättslig bemärkelse.

Enligt utskottets bedömning utgör de avgifter som importörerna föreslås bli skyldiga att erlägga tvångsbidrag som bärs upp av det allmänna. I vad mån en motprestation från det allmänna kan sägas utgå är däremot mera tveksamt. Möjligheten att få tillbaka avgiften i form av ett pantbelopp om burken överlämnas till pantbolaget kan möjligen återopas med hänsyn till att staten genom sin insyn och kontroll får anses ha ett visst ansvar för

bolagets verksamhet. Ett sådant synsätt är emellertid enligt skatteutskottets mening principiellt tveksamt, eftersom bolaget trots allt är avsett att ägas och drivas av det privata näringslivet. Enligt skatteutskottets bedömning ligger det därför i viss mån närmast till hands att inte betrakta den föreslagna pålagan som en avgift i regeringsformens mening utan som en skatt eller möjligen tull.

Vid bedömningen av hithörande frågor kan man dock inte bortse från att en uttänjning av avgiftsbegreppet har skett under senare år. Skatteutskottet har i ett yttrande till jordbruksutskottet vid förra riksmötet understrukt att gränsen mellan skatt och avgift på sikt bör fastställas mera entydigt än som nu är fallet och att detta lämpligen bör ske vid en kommande grundlagsrevision. Utskottet vill ånyo betona önskvärdheten av att ett skyndsamt klarläggande sker på detta område.

Med betonande av detta vill skatteutskottet inte motsätta sig att jordbruksutskottet tillstyrker bifall till det vid propositionen fogade förslaget om avgift vid import av aluminiumburkar.

Stockholm den 27 april 1982

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Stig Josefson (c), Wilhelm Gustafsson (fp), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Olle Grahn (fp), Egon Jacobsson (s), Anita Johansson (s), Jens Eriksson (m) och Arne Svensson (m).